

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

02 вересня 2020 року

Веде засідання голова Комітету ЛУБІНЕЦЬ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня!

БОЙКО Ю.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як вважаєте за потрібне.

БОЙКО Ю.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. З урахуванням того, що у нас продовжується пандемія, на жаль, коронавірусу, то кожен... Я ж не можу вам вказувати, ми всі народні депутати. Хто відчуває, що незручно в масці, хто відчуває, що йому потрібно для ефективної роботи бути без маски, то приймайте рішення особисто.

Отже, шановні народні депутати, на засіданні у нас присутні 12 членів нашого комітету з 16. Отже, у нас є кворум. Засідання оголошую відкритим.

Колеги, вам було заздалегідь надіслано проект порядку денного. Сьогодні планується розглянути: два законопроекти, з опрацювання яких комітет визначено головним; один проект, який комітету доручено опрацювати та подати висновок до головного комітету, та низку інших питань. Всього на сьогодні 5 питань.

Відразу хочу зазначити, що в комітет надійшло доручення Голови Верховної Ради України щодо звернення співголови фракції ОПЗЖ Юрія

Анатолійовича Бойка про включення до порядку денного четвертої сесії та до розкладу пленарних засідань на цей тиждень низки законопроектів, серед яких дві постанови 3835 та 1120, які опрацьовуються в нашому комітеті. Інформую, що обидві постанови були рекомендовані нашим комітетом для включення в порядок денний четвертої сесії. Але для того, щоб вони були розглянуті в сесійній залі, повинно щоб був висновок головного комітету. Ми на сьогодні 3835 включаємо в наш порядок денний, а іншу – 1120 будемо розглядати на наступному засіданні нашого комітету.

Шановні народні депутати, якщо є пропозиції щодо порядку денного, будь ласка.

Да, будь ласка, Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. Дмитро Валерійович, ну, я вважаю, що ми як Комітет по реінтеграції Донбасу повинні розглянути ту ситуацію, яка сталася із заборонаю виборів в деяких містах, абсолютно мирних містах. Я вважаю, що це штучна проблема, яка створена Офісом Президента. Ми приблизно знаємо, як це сталося, але ми не можемо як комітет стояти осторонь цієї проблеми, тому що люди нас питають. І я бачив ваше інтерв'ю вчора на телеканалі "Рада", повністю розділяю цю позицію. Я вважаю, що нам потрібно прийняти постанову по забезпеченню проведення виборів в абсолютно мирних містах, які знаходяться за 70 кілометрів від лінії фронту – Сєвєродонецьк, Лисичанськ, Волноваха, Світлодар.

Ну, реально вам скажу, я, коли туди приїхав, то народ просто не розуміє, чому вони обирали Президента, до речі, вони за нього всі голосували там в другому турі, вибирали народних депутатів, а місцеві органи влади їм не дають обрати.

Я вважаю, що це велика помилка, яку треба виправити. Я не розумію логіку, яка була закладена в це рішення ЦВК, ну, розумію, але не поділяю і пропоную повернутися до цього питання. Ми повинні виразити своє відношення. Проект Постанови нами підготовлений, він має здебільшого

політичне значення, але як сигнал для ЦВК він може існувати. Він зареєстрований в комітеті.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Анатолійович, у вас пропозиція щоби ми внесли в сьогоднішній порядок денний?

БОЙКО Ю.А. Ми просто завтра вже не встигнемо. Ми повинні внести його, пропонувати парламенту прийняти, і ЦВК повинна виконати це рішення. Тому що інакше ми після 7 вересня вже не встигнемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас просто юридично на даний час матеріалів, які б могли ми роздати народним депутатам, наскільки я розумію, вони відсутні. І поправте мене, якщо я помиляюсь, мені здається, що ми не є головним комітетом, а по даний постанові повинен бути головний Комітет з держбудівництва, місцевого самоврядування.

БОЙКО Ю.А. Це правда. Але головний комітет цієї болі і тривоги не відчуває. І якщо ми проявимо політичну... політичне рішення, воно, справді, роздали всім членам комітету...*(Не чути)*

Справа в тому, якщо у нас не буде цього рішення, то ми не наполягаємо на ньому, я, чесно кажучи, не знаю, як ми, як перш за все Зеленський туди поїде як Президент і як ми всі там проявимося у містах, які сьогодні абсолютно неконституційно позбавлені права голосу. Давайте прийmemo рішення політичне, тут треба технічно завершити, тому це можемо зробити... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Постанови у нас, на жаль, зараз немає.

БОЙКО Ю.А. Проект постанови у мене є, ми, він практично перекликається з тим проектом постановки, який був раніше, там нічого такого немає. Провести вибори в містах, які відображені в першій постанові і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте зробимо так. Юрій Анатолійович, у будь-якому випадку у нас є пропозиція від вас. Я її поставлю на голосування. Поставлю на голосування пропозицію внести на розгляд нашого комітету постанову. За відсутності матеріалів, розуміючи, що ми не є головним комітетом, але пропозиція нашого колеги є.

Тому пропонується пропозиція внести на розгляд порядку денного шостим питанням, окремо питання щодо постанови про... Як правильно вона називається?

БОЙКО Ю.А. Постанова про призначення місцевих виборів на окремих територіях 25 жовтня 2020 року (4016).

ГОЛОВУЮЧИЙ. 4016. Дякую.

Шановні колеги, хто підтримує дану пропозицію, прошу голосувати.

Хто – за? 4. Хто – проти? Хто – утримався?

Проху секретаріат зафіксувати. Дана пропозиція не набрала достатньої кількості голосів.

Отже, повертаємося до пропозиції: затвердити порядок денний, який складається з п'яти питань.

Проху голосувати. Хто – за? Дякую. Рішення прийнято одногосно.

Шановні колеги, переходимо до порядку денного. Перше питання. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях" щодо допуску дізнавачів, слідчих та прокурорів до району здійснення заходів із

забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, (реєстраційний номер 3984 від 13.08.20-го року), внесений Президентом України Зеленським. Шановні колеги, звертаю вашу увагу, що даний законопроект визначений Президентом як невідкладний.

Метою поданого законопроекту є унормування допуску уповноважених представників органів досудового розслідування та прокуратури до району здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях для виконання покладених на них Кримінальним процесуальним кодексом України повноважень.

На розгляд даного засідання ми запрошували Представника Президента України у Верховній Раді України Руслана Стефанчука. Наскільки я розумію, його немає.

Можу єдине від себе сказати, що даний законопроект є дійсно актуальним. Вважаю, що законодавче врегулювання проблеми допуску уповноважених представників органів досудового розслідування та прокуратури до району здійснення заходів із забезпечення...

МЕДВЕДЧУК В.В. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня. Із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях для виконання покладених на них Кримінальним процесуальним кодексом України повноважень сприятиме своєчасному та якісному документуванню фактів та обставин з вчинення кримінальних правопорушень.

Шановні народні депутати, хто має бажання висловитись по даному законопроекту?

Так, будь ласка, Олексій.

КУЗНЕЦОВ О.О. Хочу висказатися в підтримку змін, які пропонується внести до вказаного закону. Сьогодні, дійсно, існує проблема, коли органи досудового розслідування та прокуратури не завжди мають можливість здійснювати на належному рівні повноваження у кримінальних провадженнях щодо правопорушень, вчинених на лінії зіткнення на Донбасі. Цим законопроектом вже на законодавчому рівні забезпечується можливість реалізації уповноваженими особами органів досудового розслідування та прокуратури у повному обсязі своїх повноважень на зазначеній території.

Врегулювання цієї проблеми забезпечить своєчасне розслідування кримінальних правопорушень та документування пошкодження будівель і споруд; забруднення землі, вод; порушення прав і свобод людини і громадянина тощо. Водночас сподіваюсь, що порядок допуску дізнавачів, слідчих і прокурорів до району здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони у Донецькій і Луганській областях, який повинен бути визначений командувачем Об'єднаних сил, не буде

Пропоную підтримати цей законопроект та за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто ще бажає висловитися по даному питанню? Якщо бажаючих немає, шановні колеги, пропоную наступне рішення комітету.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях" щодо допуску дізнавачів, слідчих та прокурорів до району здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях (реєстраційний

номер 3984), внесений Президентом України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

Законопроект є невеликий, технічний, його підтримують всі правоохоронні органи. Тому звертаю вашу увагу, що є пропозиція від нашого комітету саме проголосувати в редакції рекомендувати Верховній Раді проголосувати і прийняти за основу та в цілому на одному засіданні комітету.

Якщо немає інших пропозицій, ставлю дану пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

Хто – за? Дякую, колеги. Хто – проти? Хто – утримався? Дякую. Рішення прийнято. 2 – утримались.

Переходимо до другого питання – проект Постанови Верховної Ради України про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття заходів для забезпечення населення Донецької області безперебійним водопостачанням (реєстраційний номер 3835), внесений народними депутатами України Бойком Юрієм Анатолійовичем та Королевською.

Мета даного проекту постанови – вжиття заходів для забезпечення населення Донецької області безперебійним водопостачанням. З урахуванням того, що у нас один із співавторів Юрій Анатолійович Бойко член нашого комітету, зразу, Юрію Анатолійовичу, надаю вам слово по даній постанові. Будь ласка.

БОЙКО Ю.А. Дякую, Дмитро Валерійович.

Питання старе, тому що ситуація у нас з постачанням питної води в цих містах: Костянтинівка, Дружківка, Краматорськ – вона загрозлива була завжди, але загострилась останнім часом внаслідок військової ситуації там і також те, що там додатково з'явилося приблизно, в цих містах, майже 100 тисяч переселенців.

На сьогодні це найгостріше питання в цьому регіоні, тому що, скажемо, в Костянтинівці, до прикладу, вода буває 2 години в день. І коли ми почали

розбиратися, ми прийшли у "Воду Донбасу", зібрали спеціалістів, то виявилось, що там треба побудувати водогін. Сумарна вартість його приблизно 600 мільйонів гривень. І, в принципі, інших проблеми там немає, тому що насправді там вся інша інфраструктура, вона працює.

Тому є пропозиція прийняти постанову, звернутись до Кабінету Міністрів з тим, щоб вони виділили з резервного фонду Кабміну кошти, і цей водогін був побудований. Це сьогодні реальна ключова проблема в цьому регіоні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович.

Від себе можу тільки додати, що, дійсно, проблема є велика. І постійно є звернення від керівників міст, просто громадських об'єднань щодо допомоги вирішити дане питання.

Тому, шановні народні депутатами, є ще бажані висловитись?

Пропоную рекомендувати Верховній Раді України проект Постанови Верховної Ради України про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття заходів для забезпечення населення Донецької області безперебійним водопостачанням (реєстраційний номер 3835), поданий народними депутатами України Бойком та іншими, за результатами розгляду прийняти в цілому.

Прошу голосувати, шановні народні депутати. Хто – за? Юрій Анатолійович, так.

Дякую, шановні колеги. Наскільки я побачив, рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до третього питання. Проект Закону України про внесення змін до статті 317 Цивільного процесуального кодексу України щодо зняття обмежень у виборі місцевого загального суду для звернення з заявою про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, внесений шановними народними депутатами, членами нашого комітету.

Даний законопроект був розроблений саме нашим комітетом на виконання Плану законопроектної роботи Верховної Ради України.

З урахуванням того, що ми практично всі є співавторами даного законопроекту, можу єдине що сказати, він є дуже актуальний. Так само він вирішує технічно проблеми людей, які стикаються з судовою процедурою встановлення факту смерті на непідконтрольній території. І для них абсолютно є логічним звертатись в той суд, в який є їм зручно, скажемо так. Тому ми вирішуємо технічно їх проблему.

Тому, шановні народні депутати, є бажані висловитись по даному законопроекту? Дякую.

Тоді ставлю на голосування пропозицію. З огляду на те, що наш комітет не є головним, то наша пропозиція буде така: звернутись до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 317 Цивільного процесуального кодексу України щодо зняття обмежень у виборі місцевого загального суду для звернення з заявою про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України (реєстраційний номер 3832), поданий народними депутатами, членами нашого комітету, за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Прошу голосувати, шановні народні депутати. Хто – за?

Дякую, шановні колеги. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до 4 питання. Про представлення спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини "Стан реалізації національного превентивного механізму у 2019 році". У нас на засіданні присутня Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Людмила Денісова.

Хочу вам всім повідомити, що 2 липня 20-го року було направлено до Верховної Ради України спеціальну доповідь "Стан реалізації національного превентивного механізму у 2019 році". Відповідно до частини третьої статті

18 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" Уповноважений Верховної Ради України, у разі необхідності, може представляти Верховній Раді України спеціальну доповідь з окремих питань додержання в Україні прав і свобод людини і громадянина. За спеціальною доповіддю Уповноваженого Верховна Рада України приймає постанову.

Ми з вами, хочу вам нагадати, у травні розглядали питання про щорічну доповідь Уповноваженого. По спеціальній доповіді процедура така ж сама. Додам лише, що Законом України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" на підставі змін, внесених 02.10.12-го року, на Уповноваженого покладаються функції національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання. Законом також визначено, що Уповноважений щороку готує спеціальну доповідь про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання.

Отже, Уповноважений Верховної Ради України виконала вимоги закону і підготувала та надіслала спеціальну доповідь з цих питань.

Перед тим, як ми надамо вам слово, Людмила Леонтіївна, я пропоную шановним народним депутатам затвердити все ж таки регламент. Є пропозиція надати вам слово в межах 10 хвилин. В межах 10 хвилин, але якщо буде потрібно, ми продовжимо цей час на запитання-відповіді, щоб у нас був регламент розгляду цього питання. Прошу окремо проголосувати за даний регламент. Прошу проголосувати.

Хто – за? Дякую. Затвердили регламент.

Будь ласка, вам слово, Людмило Леонтіївно.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую вам дуже.

Шановні народні депутати, шановний пане голову, ви вже сказали законодавчі підстави того, що уповноважений робить спеціальну доповідь. Я

не буду зосереджувати вашу увагу до Закону про уповноваженого, до статті 19 прим. Я тільки вам скажу, що на сьогоднішній день в нашій державі є 5 тисяч 44 місць несвободи. Тобто якщо в побуту у нас є такі знання, що місце несвободи – це тільки наші в'язниці. Ні, в'язниця – це практично на п'ятому місці по кількості, по кількості людей, які знаходяться в цих місцях. Тобто у нас 310 тисяч 590 осіб на 1 січня 2020 року знаходились в цих місцях несвободи. І треба сказати, що на першому місці, це 94 тисячі, це місця несвободи Міністерства освіти, потім це у нас від поліції ІТТ, це 68 тисяч, потім вже йдуть установи виконання покарань та заклади захисту, соцзахисту і потім вже заклади охорони здоров'я.

10 міністерств та відомств опікуються питаннями, які належать відносно прав людей, які знаходяться в місцях несвободи. Всі 10 міністерств ми перевірили в 19-му році, ми зробили 711 моніторингових візитів. Це практично таку ж кількість було зроблено за 5 років до цього. Тобто вперше таку кількість візитів було зроблено Офісом Уповноваженого. Це завдяки тому, що народні депутати, уряд підтримують, збільшили кількість... взагалі передбачили таку програму по реалізації національного превентивного механізму в бюджеті. Але, на жаль, вона була скорочена на цей рік майже практично вдвічі, і ми не змогли зробити те, що планували. І я буду вас просити, шановні народні депутати, все ж таки при розгляді бюджету повернутись до тої цифри, яку пропонує безпосередньо Уповноважений і секретаріат Уповноваженого для реалізації національного превентивного механізму, тому що незалежність установи – це, перш за все, фінансова забезпеченість.

Що стосується місць несвободи, які ми перевірили. За два роки, за 18-й, за 19-й рік, ми перевірили всі установи виконання покарань та слідчі ізолятори. Всі, майже деякі двічі, а деякі тричі. І дякую активній позиції народних депутатів саме членів Комітету з прав людини з такою назвою, що ви втручалися в той процес, що все ж таки права людей були дотримані, або якщо не додержуються, не дотримуються, то було поновлено. І ми

пам'ятаємо з вами, як ви заслуховували представників Міністерства юстиції, але я думаю, що треба в тому числі і в цьому році звернути увагу і на інші міністерства, яким належать ці місця несвободи.

Тобто ми перевірили практично 80 відсотків слідчих ізоляторів і установ виконання покарань в 19-му році і по четверті, по 25-22 відсотки, в кожному іншому міністерстві, які належать... І 100 відсотків перевірили установ міграційної служби. Я вам хочу сказати, що, на жаль, в 99 відсотків наших моніторингових візитів ми повертаємося із звітами, в яких є фіксація недотримання, недодержання прав наших громадян. 99 відсотків. Ця ситуація катастрофічна, можна сказати, і потребує розгляду в тому числі і в парламенті, і увазі придати.

Якщо правозахисна спільнота, вона обізнана і в цьому знає, то більшість, безумовно, громадян України про це не знають і нам потрібно тут теж проводити просвітницьку діяльність. Про що я б хотіла сказати. Перш за все треба відзначити порушення прав утримуваних осіб на захист від катувань та жорсткого поводження. У слідчих ізоляторах, безумовно, в установах виконання покарання, я не буду говорити і повторювати, це всім відомо, в Олексіївці, Кропивницьку, хочу сказати про Жовтоводський, де люди просто сплять там на підлозі, під навісом, на відкритому повітрі. На це, безумовно, відреагували, і є вже, на наші кримінальні порушення є вже справи заведені.

В ізоляторах тимчасового тримання та у відділках поліції, це теж всім відомо ці просто тортури, які приміняються до громадян, це безперечний факт, який ви всі знаєте, це Голосіївське управління поліції у місті Києві, це місто Київ, Київська та Хмельницька області, попереду, як кажуть, всіх по цим катування.

У закладах охорони здоров'я, безпосередньо психіатричних лікарнях, психоневрологічних інтернатах, паліативних відділеннях, тобто люди знаходяться в неприпустимих умовах. Якщо б ви поїхали, побачили, даже в місті Києві, в яких умовах там утримуються наші громадяни, які не просто

хворі, а це місце утримання. От я потім звернула б вашу увагу на обласну клінічну психіатричну лікарню в місті Слов'янськ. Там теж у нас є досудове розслідування уже відносно цих фактів, які ми там виявили під час своїх візитів. У закладах соціального захисту населення під час... Просто прив'язують неповнолітніх підопічних, наприклад, Дніпрянський психоневрологічний будинок-інтернат Херсонської області, за ланцюг до скоби на підлозі за спробу втечі. І вони там декілька годин перебувають в такому стані. Побої, тілесні ушкодження, скарги на сексуальне насильство, це в Стародобровільському психоневрологічному інтернаті Дніпровської області... Дніпропетровської області. Тобто за цими всіма фактами є, безумовно, кримінальні справи, є вже досудове розслідування, і тому потрібно на це звертати увагу.

Порушення права на належні умови тримання в слідчих ізоляторах. Безумовно, всім вам відомо про переповненість Київського слідчого ізолятора, херсонський взагалі в аварійному стані знаходиться. І ніхто нічого не вирішує. Тобто як люди там знаходяться і поряд з туберкульозним, тобто колонія, де знаходяться ув'язнені з відкритою формою туберкульозу? Тобто місто Херсон – це перше місто по туберкульозу в державі. Ну, тобто треба звернути увагу, перш за все, на те, звідкіля вона розповсюджується, ця хвороба. В ізоляторах тимчасового тримання, у відділках поліції приміщення за площею рівня, вентиляція не відповідає будь-яким вимогам, мінімальним стандартам ООН, Європейським пенітенціарним правилам. Ну, тобто немає будь-яких умов для того, щоб людина там утримувалась.

В закладах соціального захисту населення та охорони здоров'я 90 відсотків взагалі не відповідають належним умовам. Взагалі там не можуть знаходитись особи з інвалідністю. Тобто це третина будівель потребує ремонтів.

Порушення права утримуваних осіб на охорону здоров'я, домедичну допомогу. Ви знаєте, можна говорити зараз багато про те, що було в 19-му році. Але я вам скажу, що в 20-му році це буде окрема доповідь

Уповноваженого, спецдоповідь Уповноваженого про COVID в цих закладах всіх. Як ми з 7 квітня кожної доби ходимо і перевіряємо, як все ж таки дотримуються права наших громадян, які утримуються в місцях несвободи будь-яких. У мене на кожний день на три години інформація по всіх закладах, місцях несвободи, про хворих на COVID як про утримуваних, так і про персонал. І тому я можу поділитися цією інформацією з вами, пане голово. Якщо вам буде цікаво, народні депутати, по ваших округах, ми теж можемо надати таку інформацію.

І тому ми перевіряли дотримання цих умов, розповсюдження цієї хвороби, які були засоби і заходи прийняті. Але просто можна сказати, що на початку нічим не були забезпечені. Тому ми взагалі, знаєте, як вважаємо? Скільки хворіє? Один. Скільки тестів? Один. Тобто у нас більше питань нема. Тому що немає тестів до сих пір. І ми понад 500 візитів зробили, з них 80 відсотків – це тільки цільові по COVID.

Моніторингові візити до психіатричних лікарень засвідчують відсутність належного лікування. У обласній психіатричній лікарні було виявлено недієздатну хвору громадянку, яка має онкологічне захворювання. Взагалі ніхто не звертав увагу, що вона хворіє на рак. А коли ми взагалі виїжджали в колонії, там Бучанську, і коли нікого не можна було перевозити, там взагалі було декілька осіб, хворих на відкриту форму туберкульозу, які утримувалися зі всіма іншими разом, і ніякі прогулянки, нічого не було забезпечено. І тільки після того, як мій представник, який зараз тут присутній, пані Бородич, яка по реалізації національного превентивного механізму, враховуючи всі важелі впливу, ми зробили це без участі Міністерства юстиції і перевезли цих хворих, для того щоб захистити всіх інших.

Порушення прав свободи на особисту недоторканність. Ну, про це взагалі можна говорити, знаєте, годинами, тому що ми знаємо, скільки метрів квадратних на одну особу, да, у всіх цих закладах або, ну, це в основному зв'язане в слідчих ізоляторах. Ну, наприклад, Фастівське відділення поліції на

Київщині, встановлено, що затриманих з підозрою у вчиненні злочину двох громадян, тримали 22 години, взагалі ніхто до них не доходив, ніхто ні про що не питав і потім їх просто відпустили і все. Ну, тобто так не можна ставитися до людей. Це можна в Старобільську говорити і про інших, про всіх. Я, нарешті, хочу згадати, що у вас у всіх є екземпляр спеціальної доповіді на столі у кожного, ми надсилали, трошки сьогодні ще вам роздали, щоб ви могли побачити всю ту статистику і приклади від нашої спецповіді.

Порушення права на правничу допомогу. Безумовно, люди потрапляють, і вони не можуть скористатися правничою допомогою безоплатно, яка передбачена державою і на що держава витрачає кошти.

За результатами моніторингових візитів мною було зроблено, безумовно, звернення до Генеральної прокуратури, до ДБР, 63 кримінальні провадження, з яких 40 проваджень це вже ДБР розпочато слідство, 20 подань було міністерством профільним, яке контролює це питання, якому підпорядковані ці місяця несвободи.

Внаслідок виконання поданих мною актів реагування Мінсоцполітики розроблено порядок надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які були затверджені постановою Кабінету Міністрів України, обласними державними адміністраціями створено міжвідомчі робочі групи для внутрішнього контролю за реалізацією прав дітей. Тому що у нас взагалі дітки утримувались в притулках по 6-12 місяців, різного року, тобто кому 2 роки, а кому 16 років. Тобто тут ще проблема судів, яку ми теж вже обговорювали на засіданні комітету, тому що немає рішення, куди їм потрапити. Проведено операцію на серці неповнолітньому утримуваному в гвіздецькій нашій спеціалізованій, тобто який очікував її з 2011 року, і зараз дитинка вже здорова, дай Господи. Переглянути справу по поновленню дієздатності багатьом підопічним. І зараз у вільному доступі завжди... ми у всіх місцях несвободи розвішуємо всі плакати, що стосуються безоплатної правничої допомоги, щоб людина могла знати, куди їй звертатися.

Надані рекомендації міністерствам, в тому числі Верховній Раді, що розглянути в другому читанні проект Закону про внесення змін "Про попереднє ув'язнення" (щодо імплементації окремих стандартів Ради Європи). Цей закон якраз спрямований на приведення законів України (це 0882 реєстраційний номер), які регулюють порядок та умови утримання осіб, взятих під варту, щодо стандартів обмеження прав людини Ради Європи, зокрема Європейського комітету з питань запобігання катування, і, безумовно, нашому Комітету з прав людини ініціювати проведення парламентських слухань щодо стану реформування розвитку пенітенціарної системи України та організації медичної допомоги і охорони здоров'я, тому що взагалі медична допомога не надається.

Це реформування, яке проводиться, як всім вам відомо, що у нас є тепер платні камери і вже можна отримати сертифікат, купити сертифікат на ці платні камери, але все ж таки я написала і надала подання міністру юстиції, що це дискримінація по майновому признаку. Тому я вважаю, що все ж таки треба спочатку навести лад, щоб у всіх були однакові умови, а потім робити це за гроші.

Тобто ми прописуємо, що все ж таки... Дякую за те, що є таке рішення підтримати розгляд даної спецдоповіді в парламенті. Ми висвітлюємо цю доповідь, презентували громадськості і на координаційній раді по реалізації національного превентивного механізму. І будемо, безумовно, доводити до суспільства, що така ситуація є в державі небезпечна з дотриманням прав людини і громадянина в місцях несвободи.

Дякую за увагу. Готова надати вам відповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Шановні народні депутати, у кого є запитання? Будь ласка. Да, Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Шановна Людмила Леонтіївна, питання інформаційного плану. Не зовсім зрозуміло місце несвободи Міністерства освіти? Звичайно, кожна школа – це місце несвободи, але в цьому конкретному сюжеті.

ДЕНІСОВА Л.Л. Вот на страничке... Какая, подождите, какой раздел... Какая, 101-я? Вы какую взяли?

КОПИЛЕНКО О.Л. Ну, гаразд... *(Не чути)*

ДЕНІСОВА Л.Л. Ні, ні, це інтернати, це інтернати. Я хотіла вам просто навести приклад, що є такий розділ у нас з дотриманням прав людини в місцях несвободи в сфері Міністерства освіти і науки. І ми теж там зафіксували і надали, тобто все там є.

КОПИЛЕНКО О.Л. Все. Спасибо.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую. Да, це інтернати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги...

Да, будь ласка, пан Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Людмила Леонтіївна, ви зараз сказали і це є у вашому вступному слові цієї доповіді, що за результатами виявлених під час моніторингового візиту порушень прав і свобод, правоохоронними органами було розпочато досудове розслідування у 63 кримінальних провадженнях за фактами незаконних дій працівників правоохоронних органів, прокуратури, нанесення тілесних ушкоджень, катування тощо. Скажіть, які наслідки? Чи був хтось притягнутий до кримінальної відповідальності?

ДЕНІСОВА Л.Л. На сьогоднішній день ще нікого не притягнуто до кримінальної відповідальності. Але вже по 40 ДБР розглядає і уже по декількох... 13 – уже досудове слідство відбувається. Тобто до вироку ми доведемо. Тобто якщо людина буде винна, то, так, безумовно. Ми відслідковуємо, ми на всіх... судових засіданнях присутні мої представники обов'язково. І в нас на сьогоднішній день співпраця з Генеральною прокуратурою, з Офісом Генерального прокурора, ми підписали меморандум про співпрацю з Офісом Генерального прокурора. Тобто ми працюємо таким чином, якщо ми, наприклад, виїжджаємо кудись в колонію і там бачимо, що є, проводяться, не дотримуються права, і є, тобто відповідно до того, що потрібно кримінальне провадження робити, то Генеральна прокуратура, там є департамент по захисту прав людини, вони виїжджають і зразу реагують.

Треба сказати, що зараз от так відбувається. Або, якщо, наприклад, недопуск, такі факти теж є, що деякі думають, що можна не пускати Уповноваженого або офіс, уповноваженого представник, то, безумовно, ми викликаємо поліцію, вони складають протокол, ми теж складаємо протокол, безумовно, допускають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка, ще народні депутати.

КАСАЙ К.І. Хочу долучитись до того, що сказала Людмила Леонтіївна. І, коли ми з колегами долучались до візитів моніторингових, скажу одне, що вони дійсно необхідні, в тому плані, що коли спеціалісти, представники уповноваженої задавали питання тим людям, тим працівникам установ в яких ми побували, дійсно, на ті зауваження, які були зроблені там рік назад, півроку назад, дійсно, вони виконуються.

І відповідно до того, що моніторингові візити, вони необхідні, прошу всіх колег підтримати щодо відповідного фінансування. Тому що зрозуміло, що без коштів цього зробити неможливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КОПИЛЕНКО О.Л. А можна ще питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л. Все-таки, вибачте, будь ласка, але поясність мені оце МОН, да. Там є цікавий термін "школи для дітей, які перебувають у конфлікті з законом" – цікавий новітній термін, я з цим погоджуюсь. Але чому заклади, в яких перебувають діти за показниками медичними, це добровільно чи це примусово, вони вважаються місцями несвободи.

ДЕНИСОВА Л.Л. Це міжнародний термін...

КОПИЛЕНКО О.Л. І я просив, до речі, втретє хотів запитати, чи ваш винахід, чи це стандарт?

ДЕНИСОВА Л.Л. Это стандарт. ...він визначає таку термінологію, і ми користуємось тільки цим. І тільки уповноважений в державі, тобто інституція уповноваженого якраз перевіряє дотримання прав цих людей в цих місцях.

КОПИЛЕНКО О.Л. Тобто батьки добровільно віддають дітей в місце несвободи?

ДЕНИСОВА Л.Л. Так.

КОПИЛЕНКО О.Л. Значить, і міжнародні стандарти, вони так само дивні певною мірою.

ДЕНІСОВА Л.Л. Обмеження свободи – це так.

КОПИЛЕНКО О.Л. Обмеження свободи для свободної людини. Да, фундамент. Не можу з цим погодитись, вибачте, не розумію цього.

ДЕНІСОВА Л.Л. Так написано...

МЕДВЕДЧУК В.В. *(Не чути)*

ДЕНІСОВА Л.Л. Це так написано.

КОПИЛЕНКО О.Л. Дивна ситуація просто. Я не розумію...

ДЕНІСОВА Л.Л. Я на початку говорила, що якщо ми всі розуміємо, що в нас там 126 є невольності, це ми вважаємо, що це тільки в'язниці, тобто слідчі ізолятори і місця ДКВС. Ні, на жаль, у нас 5 тисяч 44, і кожному раз на 3 роки потрібно перевірити.

КОПИЛЕНКО О.Л. Вибачте, я все це розумію прекрасно. Я не розумію, для чого так сліпо копіювати подібний стандарт, який викликає стільки питань. Все, вибачте.

ДЕНІСОВА Л.Л. Ратифікація цієї конвенції Факультативного протоколу, вона забезпечує, що вони стали для нас законом.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я все це розумію, ви мені ази розповідаєте, це не потрібно. Я маю на увазі наше, як би сказав Мельниченко, сервільне ставлення до всього цього, абсурду, я би сказав.

Вибачте, будь ласка. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, будь ласка, пане Тарасе.

ТАРАСЕНКО Т.П. Доброго дня! Народний депутат Тарасенко Тарас. Я хотів запитати питання. У нас доповідь за 2019 рік, тут міститься ряд рекомендацій по кожній, скажемо так, по кожному розділу. Ці рекомендації вже на даний час направлялись до відповідних органів, чи вони будуть вже після винесення постанови Верховної Ради?

ДЕНІСОВА Л.Л. Ні, безумовно, вони були всі відправлені. Безумовно, ця спеціальна доповідь була направлена Президенту, Голові Верховної Ради, Прем'єр-міністру, членам уряду, міністрам, до яких є тут рекомендації, до всіх обласних державних адміністрацій, до всіх місцевих, до керівників закладів, всі, про кого тут є нагадування.

Треба сказати, що Прем'єр-міністр України надав своїм дорученням, щоб виконати ці рекомендації. І я зараз уже озвучила у своїй доповіді про те, що зараз вже які рекомендації згідно з цією співповіддю, вони вже були виконані. Наприклад, Міністерством соціальної політики. От тільки що, нещодавно вони прийняли новий порядок. Тобто воно відпрацьовується. Ні, ми не будемо чекати. Тому що там же написано, готує співповідь, а потім по можливості розглядають у Верховній Раді. Ми її чекали, ми відразу надіслали як вам, шановні народні депутати, як тільки вона вже була надрукована і зроблена, і в тому числі представлена була на координаційній раді, це за участю народних депутатів.

ТАРАСЕНКО Т.П. Тоді ще питання. Просто по рекомендаціям тісно співпрацюють з Державною судовою адміністрацією. І у вас в рекомендаціях звучить, що вжити заходів щодо приведення приміщень суду до ДБН. Ну, тобто фактично ви рекомендуєте здійснити по всій території України

відповідні будівельні роботи в кожному приміщенні суду, там, де вони не відповідають стандартам.

Проте, на нашому Комітеті правової політики зараз перебуває Холоднюк, який відповідно прийшов з позицією, що коштів не хватає навіть на виплату суддям. Одночасно у нас розвивається "Електронний суд", який ДСА трохи провалив цей розвиток. І чому, мене цікавить, ви на це питання не звертаєте увагу, щоб забезпечити саме інші альтернативні моменти захисту прав таких людей, не переміщуючи їх між місцями несвободи?

ДЕНІСОВА Л.Л. Ми якраз з вами, пане Тарасе, якщо дозволите, обговорювали питання. І ви декілька разів зверталися. У нас було провадження стосовно в тому числі і пристосування системи для відеозв'язку. І ми це питання обговорювали безпосередньо і з Холоднюком, і з його заступником. І я пам'ятаю, що ми обговорювали на координаційній раді, що безпосередньо це треба зробити.

І зараз ми... Я от тільки сьогодні підписувала вам вже звіт про нашу роботу по вашим зверненням і провадженням. Там ми теж все це виклали. Тобто, безумовно, ми звертаємо увагу на те, що вони це зробили. І тому це ж, безумовно, онлайн краще, тому що в тому числі не розповсюджувати і не всі ті рекомендації в тому числі надавали і пану Холоднюку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Дякую.

ДЕНІСОВА Л.Л. Я можу надати.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, якщо більше... *(Шум у залі)* Вікторе Володимировичу, я вибачаюсь, якщо більше немає запитань, дякую, то пропонується наступне рішення комітету.

Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного Верховної Ради України на пленарний тиждень 20-го року заслуховування спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з питань людини Денісової "Стан реалізації національного превентивного механізму у 2019 році".

Визначити наступний регламент розгляду даного питання на пленарному засіданні Верховної Ради України: для виступу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – 20 хвилин; для запитань народних депутатів, відповідей – 20 хвилин. Всього на розгляд даного питання пропонується 40 хвилин.

Внести на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України "Стан реалізації національного превентивного механізму у 2019 році".

Прошу голосувати за дану пропозицію. Хто – за?

ТАРАСЕНКО Т.П. Я вибачаюсь...

Я просив би проголосувати за пропозицію, щоб внести зміни в проект постанови у розрізі того, щоб відмітити (я прошу, щоб Апарат записав), щоб встановити контроль. Тому що уповноважений, на жаль, по постанові не видно, як він проводить контроль за виконанням рекомендацій. Це передбачено законодавством, але я вважаю, що тут доречно передбачити і в постанові, щоб уповноважений контроль виконання і рекомендацій, які викладені... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз пропозицію. Щоб ми поклали контроль на уповноваженого за виконанням постанови Верховної Ради України.

ТАРАСЕНКО Т.П. За виконанням рекомендацій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, за виконанням рекомендацій.

ТАРАСЕНКО Т.П. Уповноважена зробила доповідь, в якій викладені рекомендації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ТАРАСЕНКО Т.П. І вони можуть виконуватись, можуть не виконуватись, ми можемо чекати там рік ще, але, можливо, встановити строк – ще півроку для виконання цих рекомендацій і розроблення відповідних заходів надання відповідної інформації на комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наскільки ми знаємо, у нас згідно законодавства і так покладений контроль за виконанням і наглядом за цим превентивним методом на Уповноваженого Верховної Ради України. І це прописано в законі. Ні, ми як комітет можемо прописати і проголосувати будь-яку редакцію будь-якої пропозиції.

Просто, Тарас Петрович, у нас пропозиція буде така ж сама, як вже є норма в існуючому законі України.

ТАРАСЕНКО Т.П. Трохи інша із скороченими строками, тому що...

НАДТОЧІЙ Л.І. Через півроку ми можемо заслухати органи влади по виконанню цієї постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ж можемо знову ж таки ініціювати, у нас є... Знову ж таки з урахуванням того, що ми колегіальний орган, у нас є пропозиція. Я вашу пропозицію можу поставити окремо на голосування, додати в проект рішення слова "щодо покладання на Уповноваженого Верховної Ради України...", давайте, як ви правильно хочете, з прямими дефініціями.

ДЕНІСОВА Л.Л. Там в законі написано.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я розумію.

ДЕНІСОВА Л.Л. Там в законі написано, що здійснює контроль за... Тобто це ж в законі написано. Може було б просто, наприклад, рішення для комітету просто уповноваженого проінформувати про виконання рекомендацій, наданих в спеціальній доповіді по реалізації, наприклад, там в листопаді або в грудні, щоб я комітет проінформувала. А контроль у мене в законі є.

ТАРАСЕНКО Т.П. Чому виникає така пропозиція? Тому що даний контроль буде реалізований через рік. І ми про нього можемо взнати знову-таки через рік, коли буде нам на комітет представлена відповідна доповідь.

МЕДВЕДЧУК В.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер я зрозумів логіку. Ми не добавляємо "покласти додатковий контроль", а ми добавляємо термін, через який нам Уповноважений Верховної Ради України повинен відзвітувати як проміжний звіт. Термін який ставимо?

ДЕНІСОВА Л.Л. Давайте в грудні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У грудні поточного року.

ТАРАСЕНКО Т.П. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу секретаріат зафіксувати. Тоді ми добавляємо, ставимо термін, до якого Уповноважений Верховної Ради України повинен відзвітувати і надати...

ДЕНИСОВА Л.Л. Проінформувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проінформувати, проінформувати комітет щодо спеціального стану реалізації національного превентивного механізму в 2019 році.

КОПИЛЕНКО О.Л. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. З цією пропозицією ставлю на голосування. Прошу голосувати, шановні народні депутати.

Хто – за? Дякую. Рішення прийнято. Одноголосно.

Переходимо до п'ятого питання.

Так, будь ласка.

ДЕНИСОВА Л.Л. Шановні народні депутати, ми ж працюємо так. Ми ще зробили спецповідь по реалізації імплементації Стамбульського протоколу, що в країні, що як інструмент ефективної документації тортурів та інших видів жорстокого поводження. Тобто, якщо ми вам надішлемо, будь ласка, ознайомтесь. Якщо ви згодні, щоб ми вам надіслали, тому що це ще один документ, як фіксуються саме ці жорстокі поводження, про які я вам розповідала.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, п'яте питання. Про затвердження результатів піврічного моніторингу проектів міжнародної технічної допомоги: "Просування

політичної участі жінок в Україні", який розпочався 1 березня 2017 року та закінчується 31.10.20-го року, та проекту міжнародної технічної допомоги "Підтримка жінок-лідерок в Україні", розпочався 29 березня 19-го по 31 березня 22-го року, виконавцем яких є Національний демократичний інститут міжнародних відносин (НДІ).

Прошу вас повідомити, що у нас два звіти: один – НДІ, інший – це "Місцеве спостереження за політичними процесами в Україні". Виконавець – Всеукраїнська організація "Громадянська мережа "ОПОРА".

У нас присутні, на нашому засіданні присутні Ієн Вудвард – директор Національного демократичного інституту міжнародних відносин в Україні, Дубінський Антон – старший фахівець з моніторингу та оцінювання субгрантів Національного демократичного інституту міжнародних відносин в Україні та Айвазовська Ольга Павлівна – голова правління "Громадянська мережа ОПОРА".

Отже, пропонується наступний розгляд даного питання. Шановні народні депутати, є пропозиція надати до 3 хвилин присутнім керівникам громадських організацій і потім перейти до обговорення. Почнемо з Ієн Вудвард. Да, будь ласка, ви у нас присутній, вам слово – 3 хвилини.

Шановні колеги, давайте послухаємо присутніх керівників.

Да, Ієн Вудвард, будь ласка, вам слово. Ви нас чуєте?

ВУДВАРД І. Доброго дня, шановні народні депутати! Я буду старатися дуже коротко, оскільки І дякую за певні запитання, які у вас. *(Не чути)* Я дуже перепрошую за те, що не можемо сьогодні зустрітись з вами наживо... *(Не чути)* І я ще раз перепрошую. І дуже сподіваюсь зустрітись з вами дуже-дуже скоро.

Отож, дякую вам, пане голову, дякую вам, пані і панове. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, шановні народні депутати, у кого є ремарки, запитання?

Будь ласка, Вадим Зіновійович.

РАБІНОВИЧ В.З. (*Виступ російською мовою*) Дорогие друзья, thank you very much. Скажите, пожалуйста, я еще в мире не видел такого, чтобы людей сажали за стол, которые не тратили эти деньги, не имели к ним отношения, не контролировали и не проверяли, а теперь давайте утвердим. А что мы должны утвердить? Давайте мы или проверим, или мы сидеть вместе будем потом? У меня никаких проблем нет, но скажите, ни один человек за этим столом не проверял, как тратились эти деньги, ни один человек за этим столом не участвовал в их, так сказать, реализации, ни один человек вообще не знает, куда они делись. Давайте утвердим. Мы что, стадо баранов здесь какое-то собрали?

Поэтому я считаю, что мы не имеем права это утверждать или не утверждать, потому что мы к этому не имеем отношение. Если кто-то... Если я не прав, кто-то пусть встанет, скажите, поднимите руку, кто имел отношение к этим деньгам. Поэтому я считаю, что это какое-то принудительное, я не знаю, вмешательство в деятельность парламента. Мы не должны этим заниматься, это не наша работа. Есть правоохранители, контрольные органы, Счетная палата, кто угодно может нам сказать. Пусть нам принесут и скажут: "Мы проверили, все в порядке. Ничего не украдено".

Я, кстати, извиняюсь, я ни про кого плохо не думаю. Но, на всякий случай, в нашей стране такое бывает, да и в вашей тоже. Поэтому давайте все-таки сделаем так. Давайте не будем делать нас безголосыми этим, не будем никаких решений решений внешнего управления принимать, естественно, не будем ничего утверждать, то, к чему мы не имеем отношения.

Спасибо большое.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вадиме Зіновійовичу, вкотре звертаюсь до вас. Будь ласка, на засіданні нашого комітету не порушуйте закон. Я дуже добре знаю, що ви вільно володієте державною українською мовою, а згідно законодавства ми повинні здійснювати свою роботу державною українською мовою. Тому дякую за вашу ремарку. Всі ми зрозуміли. На майбутнє, все рівно, я вас не переривав...

РАБІНОВИЧ В.З. А где вы закон там нашли? Вы хоть почитайте закон, который подписали, там к депутатам это отношение не имеет. Давайте почитаем вместе закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Зіновійовичу, ми з вами вже колись вступали в суперечку. Крім того, з того часу повідомляю вам, що з того часу надійшло роз'яснення...

РАБІНОВИЧ В.З. Дайте мені, будь ласка, роз'яснення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми надішлемо вам роз'яснення суду, щодо якого всі заходи офіційні у Верховній Раді України, в тому числі засідання комітетів Верховної Ради України, відбуваються українською мовою згідно Закону України про Регламент.

РАБІНОВИЧ В.З. ... суд отменял законы Украины таким образом, это я первый раз У нас новое что-то произошло, пока меня не было...

ГОРБЕНКО Р.О. Я вибачаюсь, марно часу. Я також підтримую Вадима Зіновійовича, те, що ми є представниками законодавчої влади, і тратити час на звіт. Дуже дякуємо за вашу працю, ми її підтримуємо. Але ваші звіти, без нас, будь ласка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хочу вас тоді повідомити, шановні народні депутати, чому ми витрачаємо свій час, бо у відповідності до порядку залучення використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, це було затверджено Постановою Кабінету Міністрів від 15.02.2002 року, щодо якого про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги виконавці зазначених проектів повинні надсилати піврічні звіти за цими проектами до нашого комітету.

МЕДВЕДЧУК В.В. Це постанова Кабміну?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це постанова...

(Загальна дискусія)

Шановні народні депутати, не розділяю ваших занепокоєнь... Обурень. Ми виконуємо рішення, ми ж виконуємо не тільки закони, а підзаконні акти, тому ми діємо в межах чинного українського законодавства. Є у нас постанова, визначений наш комітет як бенефіціар даних проектів, і ми повинні витрати свій час... Я думаю, що ніхто не буде звинувачувати мене в затягуванні, я надав виступаючому всього 3 хвилини. Тому ми вже проголосували і слухали інший звіт так само...

РАБІНОВИЧ В.З. ...и разделять ответственность то, за что мы не принимали участие...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Я вас, Вадиме Зіновійовичу, я розумію вашу позицію. Тому...

РАБІНОВИЧ В.З. Давайте голосовать.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, переходимо до голосування. Вкотре наголошую, що...

БОЙКО Ю.А. Яка постанова Кабміну?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 2002 рік.

БОЙКО Ю.А. *(Не чути)*

(Шум у залі)

2002 рік. Вона є... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, вона є діюча... Вкотре наголошую, ми є колегіальний орган, і всі рішення ми приймаємо голосуванням.

Тому ставлю на голосування пропозицію, якщо немає інших пропозицій, затвердити звіт НДІ – перша пропозиція... Ні, перша пропозиція. І пропозиція, будь ласка...

РАБІНОВИЧ В.З. *(Виступ російською мовою)* Я предлагаю не розглядати этот вопрос, потому что он не имеет отношения к нам, и мы не имеем к этому отношение.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Зіновійовичу, я вас в котре прошу, використовуйте українську мову, яку ви дуже добре знаєте.

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я до вас підходив і пропонував зручний час для нас обох для занять українською мовою. Ні, я точно не забув. І ми з вами про це спілкувались.

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друга пропозиція... Вибачте, Вадиме Зіновійовичу, ми не... пропозиція не розглядати дане питання, коли ми його вже розглянули. Давайте пропозицію не затверджувати тоді звіт.

РАБІНОВИЧ В.З. Давайте не затверджувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не затверджувати.

Друга... Я дуже вам дякую, що ви перейшли на українську мову. Не затверджувати.

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не затверджувати. Дякую.

Отже, у нас є дві пропозиції. Перша – затвердити, наступна – не затверджувати.

Ставлю пропозиції по мірі їх надходження. Перша пропозиція – затвердити звіт НДІ. Прошу голосувати, шановні народні депутати.

Хто – за? 4. Хто – проти? 6. Хто – утримався? Решта утрималась. Рішення не пройшло.

Наступна пропозиція – не затверджувати даний звіт. Прошу голосувати.

Хто – за?

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, дивіться, у нас же є пропозиція, якщо ми не про...

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, не затверджувати даний звіт.

Хто – за? 5. Хто – проти? Хто – утримався? Дана пропозиція теж не набрала достатньої кількості голосів.

Ми повинні... Вадим Зіновійович, ми повинні вийти на ту пропозицію, яка набере достатню кількість голосів. Тому пропоную даний звіт перенести на наступні засідання нашого комітету.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Внесіть іншу пропозицію.

РАБІНОВИЧ В.З. Інша пропозиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Вадим Зіновійович.

МЕДВЕДЧУК В.В. Чекайте, не треба інших пропозицій. Голосували першу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми...

МЕДВЕДЧУК В.В. І у нас є рішення комітету. Все, закінчили. Навіть другу не треба було ставити, але и поставили. Зараз ви пропонуєте третю пропозицію для того, щоб заплутати і таким чином вийти на те, щоби знову включати в порядок денний наступних засідань комітету це питання, що є абсолютно невірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Віктор Володимирович, звертаю вашу увагу, що згідно Закону про комітети ми повинні вийти на рішення комітету.

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так у нас...

МЕДВЕДЧУК В.В. ...перша пропозиція ваша.

ЯКОВЛЄВА Н.І. ...порядку денного самого питання ми не маємо це голосувати в комітеті. Ми вже, якщо це питання буде винесено повторно, голосуємо за порядок денний. Ми ж кожного разу не голосуємо, коли ми вносимо питання, для того, щоб включити його до порядку денного розгляду комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В нас просто перша ситуація, по якій жодна пропозиція по даному питанню не набирає достатньої кількості голосів. Бо коли ми голосуємо, наприклад, не приймаємо якесь рішення, то ми голосуємо за...

ГОРБЕНКО Р.О. Шановні депутати, є третя пропозиція: утриматися взагалі і надалі вислуховувати всі звіти наших організацій, які допомагають нашим...

ЯКОВЛЄВА Н.І. Рішення комітету станом на сьогоднішній момент не затверджено...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. А яке рішення? Ми його не прийняли.

РАБІНОВИЧ В.З. Как не приняли?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми не прийняли рішення затвердити звіт.

Да, Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Спасибі.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мікрофон.

КОПИЛЕНКО О.Л. А, вибачте. ...називати речі своїми іменами і щоб нас поважали. Все-таки це ж не звіт, це дуже коротка інформація. І ми так і мусимо її називати. Бо там звіту немає як такого. Це так, просто як є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас, знову ж таки я чому... Віктор Володимирович, звертаючись в тому числі і до вас. Ви ж не сприймаєте, що я хочу вийти на якесь рішення, яке не буде узгоджено більшістю нашого комітету. На даний час, хочу нагадати, що наш комітет вже затверджував звіт і за друге півріччя 19-го року за даними проектами. І ми за це голосували, і тоді була більшість голосів.

МЕДВЕДЧУК В.В. Але, да, у нас був спір... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, виходимо з того, що єдина пропозиція комітету затверджувати звіт не набрала достатньої кількості голосів. Що робити далі, буде вирішувати згідно чинного законодавства. Домовилися?

Отже, переходимо... Да, будь ласка, Віктор Володимирович.

МЕДВЕДЧУК В.В. Шановний пан голово, два зауваження.

Перше. Ви зараз процитували постанову Кабміну 2002 року. Ну, незалежно якого року. Хоча абсолютно слухне було зауваження колеги Бойка з цього приводу. Але я хочу сказати, що постанова Кабміну – це підзаконний акт. Ми, комітет, народні депутати, приймаємо законні акти. І

діюче законодавство в даному випадку не зобов'язує нас вирішувати це питання. Колись хтось прийняв рішення, що подібні речі, які пов'язані з грантами, повинні затверджуватися десь, в тому числі і в парламенті. Повірте мені, я знаю природу цього питання, це придумали не в Україні, а за її межами. І тому дуже було влучно і слушно використати Комітет по правах людини, який так називався раніше, для того, щоб вони були наче бенефіціарами якихось процесів, які могли обґрунтувати дію оцих організацій, які діють на закордонні гранти, в своїй діяльності в своїй звітності.

Тому, по-перше, я пропоную не виконувати цю постанову надалі, не дивлячись на те, що в нашій практиці вже було затвердження одного звіту. І колега Копиленко абсолютно правильно говорив, тому що ми тоді піднімали питання, ми висловлювали свою позицію і дискутували з цього приводу, і це було дуже важливо. І я не думаю, що нам треба сперечатися на кшталт таких питань в майбутньому, і ці питання просто не розглядати.

Якщо хочете і якщо підтримують колеги, треба звернутися до Кабміну для того, щоб він підтримав нашу пропозицію зробити контролюючим органом або органом, який буде затверджувати подібні звіти, ту організацію, яка має безпосереднє відношення з органів державної влади і може говорити про те, наскільки вони відповідають дійсності. Це перше.

І друга репліка, я вибачаюся, шановний пане голово, я хотів зауважити щодо мого колеги Рабіновича. Ви абсолютно слушно тут приводили дані щодо закону і спілкування народних депутатів. Але я вам повинен сказати, що і цей закон, і багато інших законодавчих актів України, вони протирічать Конституції України. Зважаючи на те, що я є фахівцем з конституційного права, я можу вам процитувати, і пан Копиленко, який так уважно на мене дивиться, він підтвердить, частину третю статті 10 Конституції України. "На території України гарантується розвиток, використання і захист російської і інших мов національних меншин". Це дає право пану Рабіновичу і всім іншим використовувати на свій розсуд російську мову в будь-якій ситуації, в

тому числі і в парламенті. І зауваження, які звучать з президії, які звучать від головуючого на комітеті і від інших, вони всі протирічать діючій Конституції. Тому в пана Рабіновича було таке право і він їм може користуватись.

Дякую. І вибачте, може, за рівень емоціональності викладення цього питання. Тому що він, дійсно, потребує нашого вирішення і нашої гідної позиції, яку ми зараз продемонстрували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віктор Володимирович.

По вашій ремарці з приводу і Конституції, законів України. У нас є єдиний орган, який може трактувати дії будь-яких норм – це Конституційний Суд України. І рішення, і роз'яснення щодо цього питання в Конституційному Суді, воно є.

Ми з вами як юристи можемо дуже довго сперечатися. Недарма є таке прислів'я: "Два юристи – три думки". Але в першу чергу ми повинні виконувати діючі закони України. В Законах України про комітеті і "Про Регламент Верховної Ради України" прямо зазначено, що робочою мовою комітетів, всіх органів Верховної Ради України, а комітет є органом Верховної Ради України, засідання відбуваються державною мовою. Крапка.

Ніхто не суперечить і ніхто не сперечається про те, що є, дійсно, норма в Конституції, але ми не забороняємо розвивати, захищати російську мову.

МЕДВЕДЧУК В.В. І використовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І використовувати будь-які інші мови національних меншин. Але ми виходимо з того, що ми є орган, у нас є прямий наш закон, і ми ним користуємось, при всій повазі.

МЕДВЕДЧУК В.В. Вибачте, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка, Віктор Володимирович.

МЕДВЕДЧУК В.В. Є таке поняття як вища правова сила окремих норм діючого законодавства. Норми Конституції мають вищу силу. Більше того, норми Конституції нашої мають пряму дію. Як юрист юристу пояснюю про те, що Конституція має найвищу силу і норми Конституції – це перше.

Роз'яснення Конституційного Суду може бути абсолютно різним. Але норма прямої дії Конституції, в даному випадку частини третьої статті 10, діє. І ця дія може бути використана будь-яким громадянином України.

Тому я з вами не можу погодитись. І моя принципова позиція, вона ґрунтується на нормі діючої Конституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

При всій повазі, щоб не робити юридичний лікбез для всіх інших неюристів. Вікторе Володимировичу, я ж не дарма сказав, я ж не сперечаюсь про те, що Конституція має вищу юридичну силу. Але недарма чітко записано, що єдиний орган, який може тлумачити в плані використання, як правильно трактувати конкретні норми, це є Конституційний Суд України. І в тому...

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. І в тому числі по даному питанню є роз'яснення, яке ми вам надішлемо. Тому при всій повазі до всіх...

РАБІНОВИЧ В.З. Удалите меня с комитета за употребление русского языка. Пожалуйста.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Зіновійовичу, вам...

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене як у людини, яка народилась і є природно російськомовна, але в першу чергу я виходжу з того, що ми повинні всі дотримуватися законів України. Якщо у нас є прямий закон використовувати державну мову під час наших засідань, ми його і виконуємо. *(Шум у залі)*

І з приводу, чи чинна, чи нечинна постанова Кабінету Міністрів України. Ніхто не може вам не дозволити зареєструвати постанову Верховної Ради щодо відміни або постанови Кабміну, яку я зачитав від 2002 року, або новою постановою врегулювати це питання. І ми з радістю підтримаємо вашу пропозицію. Тому на даний момент з приводу звіту НДІ ми його не затвердили.

Згідно затвердженого регламенту я з вашого дозволу надаю 3 хвилини керівнику правління Громадської мережі "ОПОРА" Айвазовській Ользі Павлівні. Будь ласка, 3 хвилини.

АЙВАЗОВСЬКА О.П. Доброго дня, шановні народні депутати! Доброго дня, шановний головуючий! Я думаю, що немає сенсу витратити... *(Не чути)* Тому бажаю вам хорошого настрою і здоров'я всім.

Ваше рішення мало б бути пропорційно до того, що було прийнято..... змістовну частину звіту, даний комітет.

Тому дякую за вашу увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, є пропозиція затвердити результат, у нас три проекти, які виконувала громадська організація "Громадянська мережа "ОПОРА". Це "Просування політичної участі жінок в Україні", "Підтримка

жінок-лідерок в Україні", "Місцеве спостереження за політичними процесами в Україні". Це перша пропозиція.

І друга пропозиція, будь ласка...

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, в мікрофон, Вадиме Зіновійовичу.

РАБІНОВИЧ В.З. Інша пропозиція для вас – нічого не затверджувати того, що ви сами не тратили, и за то, что вы не можете отвечать.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ставлю на голосування по мірі надходження, хоча як ми при попередньому голосуванні виявили, що ми голосуємо один раз, і інше вже не має сенсу.

Отже, хто за те, щоб затвердити три проміжні звіти по трьох проектах? Прошу голосувати.

Хто – за? 4 – за. Хто – проти? 6 – проти. Хто – утримався? Решта утрималась. Звіти не затверджені.

Ми вичерпали порядок денний. Переходимо до питання "Різне".

Будь ласка, Вадиме Зіновійовичу. Мікрофон.

РАБІНОВИЧ В.З. *(Виступ російською мовою)* Я сейчас к вам по-человечески сначала первый вопрос, а потом второй по сути. Мы задержались не потому, что у нас не было времени, а потому что мы когда приехали, у нас перегородили дорогу машины этих "евроблях", мы вышли, с ними разговаривали, они требовали им что-то пояснить по... То есть у нас нет никакой этой... не могут навести порядок в стране и поэтому мы задержались. Поэтому у меня большая просьба, чтобы вы вошли в наше положение и тот вопрос, который вы без нас проголосовали вначале

подключения в порядок денний, еще раз вернулись к этому вопросу. Это первая часть.

Вторая.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна все ж таки пропозицію вносити українською мовою пропозицію?

РАБІНОВИЧ В.З. *(Виступ російською мовою)* Знаете, я сейчас переводчика возьму, он вам все переведет, если вы так не понимаете, но в Раде вы со мной по-русски великолепно общаетесь и все понимаете, и избирались вы по таким округам, где вроде русские там. Но неважно, это такое дело, мелочи жизни.

И так, еще раз, уважаемый председательствующий и дорогие друзья, я прошу вас просто послушать меня. Мы лишили права голосовать тысячи людей, 500 тысяч людей. Сегодня Верховна Рада внесла этот вопрос на рассмотрение. Просто вдумайтесь, здесь не в политике дело ни в чем. Но я вот сейчас был в этих краях, Юрий Анатольевич только вернулся, но людей просто нагрели. Но если мы своим собственным гражданам не даем проголосовать.

Поэтому я прошу вас еще раз, первое, вернуться к этому вопросу, потому что мы не виноваты в том, что мы задержались. Я ж по-человечески это говорю.

Второе. Я не могу на вас давить, я просто пытаюсь, чтобы вы вслушались в мои слова. Давайте попробуем еще раз переубедить наших коллег по комитету.

Спасибо большое.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я все ж таки чекав пропозиції, Вадим Зіновійович, українською мовою.

РАБІНОВИЧ В.З. Перше. Включити в порядок денний.

МЕДВЕДЧУК В.В. Прочитай постанову.

РАБІНОВИЧ В.З. Всю постанову?

МЕДВЕДЧУК В.В. Ні, назву.

РАБІНОВИЧ В.З. Назва постанови "Про призначення місцевих виборів на окремих територіях 25 жовтня 2020 року". Читати я могу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, все ж таки українською мовою. Да, і знову ж таки, я не хотів би вдаватися в дискусію, але, коли ви кажете, ми з вами спілкуємося і дійсно спілкуємось, вже повертаючись до цього питання, російською мовою. Але ще раз вкотре наголошую, зараз у нас засідання комітету, офіційна частина, яку ми повинні, виконуючи закони України, вести українською державною мовою. Дякую, Владиміре Зіновійовичу.

Отже, шановні народні депутати, у нас з урахуванням того, що ми вичерпали порядок денний, але ніхто не зобов'язує нас повертатися або не повертатися до будь-яких питань, це знову ж таки вирішується більшістю нашого комітету.

Тому моє прізвище точно не Парубій, але з поваги до шановних колег і знову ж таки я не розділяю різних партій, ви знаєте моє відношення до членів нашого комітету. Якщо більшість буде вважати, що потрібно повернутися до даного питання, ми до нього повернемося. Я як головуючий це питання зараз знову поставлю на голосування. І колегіальний орган наш комітет повинен визначитися, чи повертатися до даної постанови, чи не повертатися. Підходить так? Підходить.

Отже, шановні народні депутати, ставлю пропозицію повернутися до питання затвердження порядку денного в частині внесення питання номер 6 в порядок денний, розгляд проект Постанови про призначення місцевих виборів в окремих районах... Не пам'ятаю, як точно. В окремих районах Донецької і Луганської області 25 жовтня поточного року.

Ставлю на голосування дану пропозицію. Хто – за? 7. Хто – проти? Хто – утримався? Дякую, колеги. Рішення не прийнято.

МЕДВЕДЧУК В.В. А скільки утрималось?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималось... Хто – утримався? 6. 6 – утрималось.

МЕДВЕДЧУК В.В. 7 – за, 6 – утрималось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

МЕДВЕДЧУК В.В. Скільки всего?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 13.

МЕДВЕДЧУК В.В. Ну, 13. Рішення прийнято?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення не прийнято. Згідно Закону України про комітети рішення приймається від більшості народних депутатів, які працюють в даному комітеті. Для того, щоб прийняти будь-яке рішення, нам...

РАБІНОВИЧ В.З. Да вы что такое говорите вообще? Вы что такое говорите?

(Загальна дискусія)

МЕДВЕДЧУК В.В. Якщо у нас є кворум, присутні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, я вибачаюсь.

Шановні народні депутати, у нас два народних депутати пішли. На даний момент у нас присутні 13 народних депутатів. Для прийняття рішення нам потрібна більшість від присутніх народних депутатів, я вибачаюсь, все поправили. У нас 7 – за, 6 – утримались. Рішення прийнято.

Тому повертаємося до шостого питання порядку денного – про розгляд Постанови Верховної Ради України про призначення виборів в Донецькій, Луганській областях 25 жовтня поточного року.

Наскільки я розумію, ця постанова була зареєстрована тільки сьогодні, і у нас матеріалів не надходило до нас.

Будь ласка, Юрій Анатолійович, наскільки я розумію, ви як співавтор даної постанови.

БОЙКО Ю.А. Дякую, Дмитро Валерійовичу.

Відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України Верховна Рада України постановляє призначити вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів на всій території Донецької і Луганської областей відповідно за виключенням окремих районів, міст, селищ, які знаходяться на території, визначених відповідно до Указу Президента від 7 лютого 2019 року №32/2019, яким запроваджується особливий порядок місцевого самоврядування на неділю, 25 жовтня 2020 року.

Вибори депутатів місцевих ради та сільських, селищних, міських голів в окремих районах, містах і селищах, які знаходяться на територіях, визначених відповідно до Указу Президента від 7 лютого, не призначаються. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити заходів щодо забезпечення фінансування місцевих виборів 25 жовтня за рахунок коштів

держбюджету на відповідних територіях. Центральній виборчій комісії в установленому законодавчому порядку вжити заходів щодо фінансування та матеріально-технічного забезпечення підготовки до проведення виборів, вказаних у пункті.

Призначити перші місцеві вибори відповідно до Виборчого кодексу України. Кабінету Міністрів України, Службі безпеки України в Донецьку, Луганську і військово-цивільним адміністраціям вжити заходів для проведення місцевих виборів на окремих територіях Донецької і Луганської областей. Визначити таким, що втратив чинність пункт 3 Постанови Верховної Ради України від 15 липня 20-го року про призначення чергових місцевих виборів у 20-му році. Ця постанова набирає чинності з дня наступного з дня її опублікування.

В чому різниця між... В чому принципова цієї постанови? Тому що після Указу від 7 лютого 2019 року, де було заборонено ряд районів, де неможливо проводити вибори, в деяких містах по записці, скажемо так, обласних державних адміністрацій на базі певних вказівок, в містах, скажемо, у вас, у Волноваському районі, де вас обирали, у Олексія Олександровича в Северодонецьку, де його обирали депутатом, була згідно цих записок військових адміністрацій ЦВК прийняло рішення не проводити вибори місцевих органів влади, при тому, що вас там обирали. От в цьому різниця, додатково дали 18 ОТГ, в яких неможливо... Я просто не тому, що я переходжу на особистості, я просто вам привів як приклад, тому що ви... І ще декілька районів було виключено з цієї постанови. От в цьому різниця. Тобто повертаємось до указу 17 лютого 2019 року.

Можу одразу сказати, що в наших спілкуваннях з Офісом Президента, коли ми проводили перемовини, чому так сталося, внятно роз'яснення ми не отримали. Чому в містах Северодонецьк, Лисичанськ і Волноваха, які живуть мирним життям, працюють школи, підприємства, лікарні, діти ходять до школи, неможливо проводити вибори в місцеві органи влади при тому, що

були вибори попередні усіх рівнів влади, ми не отримали відповіді, чому так сталося.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, будь ласка, Вікторе Володимировичу.

МЕДВЕДЧУК В.В. Декілька слів. Шановні колеги, я хочу доповнити Юрія Анатолійовича наступною інформацією. По-перше, мова йде по 500 тисячах громадян України, які мають право і повинні використати своє конституційне право обирати і бути обраними – це 18 ОТГ.

По-друге, в усіх цих регіонах, які і охоплюють 18 ОТГ, вибори проводились в 2015 році, в березні 2019-го, в квітні 2019-го і в липні 2019 року. Тобто обирати Президента, обирати до цього органи місцевого самоврядування, обирати парламент було можна, а сьогодні не можна?

І я хотів би привести важливий аргумент, на який посилається Президент України, так 2 чи 3 дні тому назад він сказав: "Ми вже – здається, виступаючи на з'їзді "слуг народу", вони зараз підтвердять – 34 день ми маємо постріли, ми маємо порушення з обох боків, тому що зберігається сталий режим припинення вогню. І ми цим пишаємося". Ми всі цим пишаємося і вважаємо, що це досягнення влади, в тому числі і пана Зеленського. Але тоді виникає питання, чому керівники військово-цивільних адміністрацій Луганської та Донецької областей написали документ щодо того, щоб проводити вибори там неможливо. На якій підставі? І ми, я хочу сказати, "Опозиційна платформа – За життя" звернулася до правоохоронних органів про порушення кримінальної справи і притягнення до кримінальної відповідальності цих осіб, які, на наш погляд, порушили свої службові обов'язки.

Тому я вважаю, що, повертаючись до того, що я почав, 500 тисяч громадян України, їх права обирати і бути обраними будуть порушені.

Звертаюсь до нашого комітету як Комітету з прав людини і як комітету з такою гарною і принциповою назвою, яка тут викладена, і в тексті, і в змісті, якої є території у Донецькій і Луганській областях.

Тому давайте, шановні колеги, все-таки подумаємо про цих людей, давайте зробимо все для того, щоб ці вибори відбулися, тому що ніяких підстав їх не проводити абсолютно немає, за виключенням якихось політично вмотивованих дій окремих представників влади. Я думаю, що треба йти по шляху тому, щоб створити умови для виконання конституційних прав і обов'язків, з одного боку, наших громадян, з іншого боку, влади, якою ми теж є. Тому я пропоную підтримати цю постанову, винести в зал і в залі визначитись з цього приводу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дивіться, я скажу своє відношення і чому я голосував "утримався". Безумовно, ми всі розуміємо, що є право людей, записано в Конституції бути обраними та обирати. Згідно Закону України визначає і починає виборчий процес Центральна виборча комісія, для того ми її і створювали.

Щодо призначення та непризначення виборів і територій, які визначаються, де можна, а де не можна проводити з точки зору безпеки згідно Закону України "Про військово-цивільні адміністрації", і покладено на обласні військово-цивільні адміністрації.

З урахуванням того, що після прийняття першого рішення Центральна виборча комісія додатково звернулася до Ради національної безпеки України, до військово-цивільних адміністрацій, Служби безпеки України, Національної поліції України і отримала відповіді, щодо яких вона прийняла рішення 29 числа. Звертаю вашу увагу, що 29 серпня на повторному голосуванні під час розгляду даного питання ЦВК проголосувала одноголосно, розуміючи, що...

МЕДВЕДЧУК В.В. Ні, ні, це не відповідає дійсності.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. По інформації, яка є на сайті ЦВК, перше рішення, коли приймалось це рішення, дійсно, два члени ЦВК були проти, але це було, я можу помилятись в даті, але це було 10 днів до 29-го. А повторне голосування відбувалось саме 29 серпня і всі члени проголосували одноголосно. Ви можете в цьому пересвідчитись у людини, яка була делегована від фракції "Опозиційна платформа – За життя" і є куратором Донецької області, у пана, наскільки я розумію, Мірошніченка, як голосувала 29-го ЦВК.

МЕДВЕДЧУК В.В. Він член ЦВК.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ж кажу, що в ЦВК делеговані представники всіх фракцій, депутатських груп, які є в дев'ятому скликанні українського парламенту.

МЕДВЕДЧУК В.В. Вони не можуть голосувати... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо у вас є можливість швидко перевірити цю інформацію. Дійсно, під час першого голосування два члени ЦВК утрималися, а 29-го рішення було прийнято одноголосно.

З урахуванням того, що виборчий процес розпочався з 5 серпня, і розуміючи, що, по-перше, ми не є головний комітет і єдине рішення, яке ми сьогодні можемо прийняти, це звернутись до головного комітету і рекомендувати головному комітету в прийнятті свого рішення виходити з того, що наш комітет підтримав даний проект постанови. Це єдине, що ми сьогодні можемо або не можемо прийняти. Знову ж таки...

МЕДВЕДЧУК В.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. В зал. Ми не можемо виносити в зал, а головний комітет може, дійсно.

Зважаючи на те, що з моєї точки зору всі процедури щодо виборчого процесу були вже запущені і при всьому нашому бажанні внести зміни теоретично на базі нашого комітету... Це ж моя точка зору, я ж вас не переконую, я висказую свою точку зору, чому я голосую, утримавшись. Тому, безумовно, я вважаю, що по даному питанню, постійно підкреслюючи, що воно є важливим, але я голосував і буду голосувати як утримався.

Прошу, Віктор Володимирович.

МЕДВЕДЧУК В.В. Шановний пане голову! Внести зміни, які ми пропонуємо постановою Верховної Ради України, можна включно до 5 вересня. Ми консультувались з Центральною виборчою комісією, ми перевіряли відповідність виборчого законодавства, дійсно, це можна зробити до 5-го включно, тобто до нуля годин з 5 на 6 вересня.

Тому, якщо буде воля комітету нашого, якщо буде відповідна політична воля комітету головного, і це питання буде винесено в зал, і в залі це знайде підтримку, ми можемо виправити цю кричущу, порушуючи права наших громадян і Конституцію, постанову, і внести відповідні зміни. І ми це можемо встигнути, тому що, я нагадую, сьогодні тільки 2 вересня.

Тому давайте все ж таки, мені здається, виходити з того, що ми це можемо зробити. А потім вже будемо аналізувати по факту, як воно вийде в кінцевому випадку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка, Вадим Зіновійович.

РАБІНОВИЧ В.З. Шановні друзі, я не юрист в отличие
выступающих, я по-человечески вам скажу, Я понимаю, что мы мало решаем
в нашем комитете Мало того я думаю, что наше решение особо
ничего может не изменить, но...

МЕДВЕДЧУК В.В. Напомню, в нашем комитете Донецкая и Луганская
область есть.

РАБІНОВИЧ В.З. *(Виступ російською мовою)*

Но в нашем комитете не только представители Донецкой и Луганской, і
голова нашого комітету звідти, и многие из нас понимают и правильно
..... для того, чтобы нам не терять людей, нам надо все-таки понимать,
что они такие же люди, как и мы. Лишая их прав, или даже попытаются им
хотя бы всем помочь, хотя я понимаю, то, что мы говорим, что оно
выносится в зал, решать будет не наш комитет. Но наш комитет, тут
написано, з питань прав людини, деокупації та інтеграції. Я сейчас был,
Юрий Анатольевич был там, все говорят, люди просто в шоке от того такого
решения. Мы теряем людей, и вы теряете людей.

Поэтому я просто по-человечески вам говорю, мы ничего не изменим,
может быть. Но если мы не будем за это бороться, тогда, извините, грош нам
цена, и нашему комитету в том числе. Я вас как людей просто прошу, я
понимаю, что ничего не решаем, но давайте попробуем, как вы сказали,
попросить с просьбой к головному комитету и к Раде,
.....сегодня Верховна Рада внесла это какпонимая, что это
несет. Что люди сюда хотят ехать. И мы туда ездим, и вы туда ездите.

Поэтому я просто прошу, давайте мы как Комитет з прав людини,
деокупації зробимо свою роботу. Давайте один раз просто, здесь нет не
политики, я все понимаю, но в данном случае это касается всех. Мы все
хотим жить в единой стране, в одной, где люди равны, во Львове и в
Донецке, иначе страну не построишь. Давайте вернем этим людям – 500

тысяч человек, это никакой-то, где люди второго сорта. Чем они отличаются от нас? А вы многие живете там.

Поэтому у меня к вам человеческая просьба, я понимаю все, но давайте просто выразим мнение комитета и пусть уже решает зал Верховной Рады. Конечно, решаем не мы, решает зал. Давайте мы это сделаем, я думаю, что мы с чистой совестью сможем смотреть людям в глаза.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Вадиме Зіновійовичу, для прийняття такого рішення, я розумію, що емоційний виступ він грає роль і права людей дуже важливі. Але було б взагалі корисно і для якісного прийняття рішення було б важливо дослідити документи, які були надані ЦВК при прийнятті рішення. Я не думаю, що в ЦВК працюють зовсім дурні люди, і вони, незважаючи на все, попрали права 500 тисяч людей.

Тому я вважаю, що було б доцільно надати нам документи для цього дослідження і прийняти рішення вже на підставі цих документів, а не просто заяв про порушення прав 500 тисяч людей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Вадим Зіновійович.

РАБІНОВИЧ В.З. *(Виступ російською мовою)* Вы знаете, насчет того, что в ЦВК работают умные люди, – может быть, но у нас регулярно ЦВК потом попадает во всякие уголовные преследования. Я не говоря, что этот такой же, но прошлые такие были прецеденты.

Второе. Вы знаете, если мы будем запрашивать документы, у нас время не осталось, да, вообще не осталось, то это просто мы опять эти 500 тысяч человек отправляем подальше в бюрократический, извините меня, угол. Поэтому я все же предлагаю, не опираясь на ЦВК, потому что ЦВК после этого заявляло, что на них осуществлялось давление, я уже, заметьте, не

касался этого вопроса. Кто давил и зачем, мы еще не знаем, я думаю, что будут с этим разбираться. Поэтому, учитывая то, что они сами сказали, что было давление, что они сами... и, может быть, именно по этому вопросу, опять-таки, я не хочу здесь разбираться пока, да. Я хочу только одного – чтобы мы как люди с вами просто дали возможность хотя бы Раде задуматься об этом вопросе. Я понимаю прекрасно, что у вас монобільшість там, что проголосуют они как хотят, но мы с вами хоть один шаг навстречу людям сделать как Комитет з прав людини, я не записываю ничего, по деокупації, інтеграції окупованих територій? Ну, что-нибудь давайте сделаем. Мы ничего не решаем, но что-то сделаем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МЕДВЕДЧУК В.В. Я хочу відповісти Тарасу Петровичу, колезі нашому. Дивіться, ви абсолютно слушно замітили, що є документи. Ми вивчали ці документи, це так звані доповідні керівників обласних державних військових адміністрацій, да. І вони приводять різні факти, які наче у них є від тих чи інших правоохоронних органів. Але ж я, коли говорив і приводив аргументи, я виходив з чого? Тарас Петрович, я виходив з наступних фактів. Перше. Там проводили вибори в 15-му і в 19-му роках, коли була ситуація набагато гірша, ніж сьогодні. Це перше.

Друге. Президент Зеленський, і це факт, засвідчує, що вже 34-й день нема ніяких порушень. Так, вибачте, вибори проводили, коли були порушення, коли були бойові дії, і тоді не припинялося це нормальне життя, в тому числі і голосування. А сьогодні чомусь після того, як там вибори провели, коли досягли тимчасових, але сталих домовленостей щодо припинення вогню і заяв Президента, офіційних заяв Президента України, щодо того, що є дійсно тиша, яка має стабільний характер, представники областей кажуть: ні, там вибори проводити неможливо. Приводять Лисичанськ, Сєверодонецьк і багато інших.

Ну, як, шановні колеги? Ну, ми ж давайте, так, треба все вивчати, треба все досліджувати, думка повинна бути обґрунтована, я все розумію, але ж є логіка, є логіка речей, тим більше вона вимагає на сьогоднішній день від нас прийняття оперативних рішень. Тому що у нас є час до 5 вересня, сьогодні 2. І ми можемо виправити цю помилку, або не виправляти.

Але ж ви розумієте, що, я звертаюсь зараз до представників влади, до представників владної фракції, все ж буде проти них. От я з повагою відношусь до пана Лубінця. Я не хочу задавати тут питання, як до цього відносяться його виборці. Вони там знаходяться або поруч з цими територіями. Але ж це будуть згадувати в першу чергу кому? Це будуть згадувати владі. І будуть згадувати, однозначно, тільки в одному контексті і в одному аспекті: що влада навмисно не проводить там вибори, тому що... Далі подумайте кожен сам. І це буде додумувати, в першу чергу, опозиція, в другу чергу – ті, які будуть обиратись там після цього. Але всі вони будуть на чолі кута критики і звинувачень ставити владу.

Тому, з одного боку, давайте допоможемо людям, щоб їх конституційні права були реалізовані. А з іншого боку, давайте допоможемо владі прийняти вірне рішення і все-таки організувати там виборчий процес.

Дякую. І вибачте за...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні, хто бажає висловитись?

ГОРБЕНКО Р.О. Я висловлю свою особисту думку. Я також підтримую проведення там виборів і я це в своїх постах там пишу. Тому що це порушуються конституційні права наших виборців і наших земляків. Але я розумію, що наш комітет не є головним. І я пропоную звернутися до головного комітету, щоб він розглянув цю постанову до 05.09.

Дякую.

МЕДВЕДЧУК В.В. Виніс у зал, якщо можна...

ГОРБЕНКО Р.О. Ну, це вже вирішить сам головний комітет...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще є бажаючі висловитись?

Перед голосуванням ще буквально дві ремарки. Я дякую, Віктор Володимирович, за ваше позитивне відношення до мене. Я скажу відверто, я написав всього-на-всього сам особисто один пост у Фейсбуці, де була така ж позиція. Так, є право бути обраним і обиратись.

Я не ходив на ефіри, я про це не розказував. Але я знаходився постійно у себе на виборчому окрузі, я був поруч з людьми. Як народний депутат-мажоритарник, мені здається, я зробив все. Я писав депутатське звернення. Все в межах діючого законодавства. Все, що наділено мені як народному депутату в частині захисту прав моїх виборців, хай це буде суб'єктивна оцінка, але я зробив. Я можу вам сказати або може підтвердити Уповноважена Верховної Ради України, я набирав її, ми спілкувались, ми писали, так само була заява Людмили Леонтіївни до ЦВК. Я писав депутатське звернення, я спілкувався, я робив все, хай не публічно, але я точно не хотів це перетворювати на якусь там, так, піар-акцію, але я робив все, щоб права моїх виборців були захищені.

На даний час я поясню знову свою позицію, чому я голосую "утримався", тому що я вважаю, що якраз нічого вже не вирішує наше голосування. Знаєте, ніколи не хотів робити процес заради процесу.

Тому, якщо немає більше бажаючих висловитись, наша пропозиція буде... вона може єдиною бути згідно чинного законодавства, це звернутись до головного комітету, щоб вони вирішували...

МЕДВЕДЧУК В.В. Ні, а наша точку зору, нашого комітету. Нас розписали на два комітети, я вибачаюсь, пане голову? З точки зору нашого комітету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, зараз ми сформулюємо. Наскільки я розумію, там навіть три комітети. Два? Два комітети?

Отже, давайте тоді формулювати або пропозиціями, які я буду ставити на голосування. Пропозиція від мене – це звернутись до головного Комітету по державному будівництву з питанням винесення постанови, цієї постанови, в зал Верховної Ради України.

МЕДВЕДЧУК В.В. Але ми підтримуємо чи не підтримуємо? Треба приймати рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторе Володимировичу, вносьте пропозицію наступну.

МЕДВЕДЧУК В.В. Треба тоді або ці пропозиції додати, я сформулював одну пропозицію. Комітет підтримує пропозицію щодо винесення в зал Верховної Ради і просимо комітет головний – і далі те, що ви сказали по тексту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще пропозиції?

ГОРБЕНКО Р.О. І буде третя пропозиція – окремо направити лист до головного комітету і окремо проголосувати підтримують наш комітет чи ні. Це буде також як варіант.

МЕДВЕДЧУК В.В. *(Не чути)*

ГОРБЕНКО Р.О. Окремо, так. Два.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені секретаріат надає інформацію, що навіть п'ять комітетів розписані по цій постанові. Ні, головний – один, а взагалі п'ять.

(Загальна дискусія)

Колеги, у нас є три... Колеги, у нас... От якщо Вадим Зіновійович зараз перейде на українську мову, то я готовий буду проголосувати за будь-які пропозиції.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Весь час засідання?

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, Вадим Зіновійович, я вам відповім як юрист. Тільки що я сказав, що я проголосую за рішення комітету, при тому в нас є три пропозиції. Першу вніс я, наступна пропозиція Віктора Володимировича Медведчука і третя пропозиція у нас Горбенка Руслана Олександровича. Ставлю на голосування пропозиції по мірі їх надходження.

МЕДВЕДЧУК В.В. Чекайте. Дмитро Валерійович, давайте... Тому що те, що сказав Горбенко, він звузив це до двох питань. Тобто я запропонував все разом, він два питання, а у вас тоді яке? У вас взагалі одне. Чи як?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одне.

МЕДВЕДЧУК В.В. Давайте тоді... Тобто у вас одне – тільки направити до головного комітету, не головний, а в комітет з назвою: державного будівництва...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Моя пропозиція направити в головний комітет для того, щоб він визначився і виніс дану постанову в зал Верховної Ради України.

МЕДВЕДЧУК В.В. У мене пропозиція до цього надати спочатку про те, що наш комітет підтримує це, і потім звернутися, а у пана Горбенка окремо.

ГОРБЕНКО Р.О. Окремо. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окремо...

ГОРБЕНКО Р.О. Звернутися та підтримати.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я зрозумів. Отже, у нас є три пропозиції. Ставлю на голосування першу.

Хто – за?

ГОРБЕНКО Р.О. Перша, це така ж, вона схожа...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перша пропозиція, яку я сформулював, звернутись до головного комітету з тим, щоб головний комітет розглянув дану постанову Верховної Ради і виніс її на розгляд Верховної Ради України.

МЕДВЕДЧУК В.В. Можна, пане голово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

МЕДВЕДЧУК В.В. В мене є прохання. А давайте поміняємо порядок... Тому що, дивіться, я вам скажу чому. Зараз, якщо буде підтримана пропозиція щодо підтримки і направлення, да, то тоді, зрозуміло, що ми це рішення... Якщо воно не буде, то ми тоді будемо голосувати відповідно навіть за вашу пропозицію, хоча вона нас не влаштовує.

РАБІНОВИЧ В.З. *(Не чути)*

МЕДВЕДЧУК В.В. Ви розумієте, да? Тому я прошу, якщо можна, давайте поміняємо, пана Горбенка, здається Ну, це логічно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте у нас є... Для того, щоб визначитись надійшла абсолютно слухна пропозиція від пані Неллі про те, щоб всі три пропозиції поставити на рейтингове голосування і вийти на узгоджену позицію.

Тоді прошу визначитись, хто готовий голосувати за пропозицію номер 1.

КОПИЛЕНКО О.Л. Номер 1 – це що?

(Загальна дискусія)

ЯКОВЛЄВА Н.І. Подати до комітету і винести на розгляд в зал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Рахуйте. 9.

Інші пропозиції ставити на рейтингове голосування?

БОЙКО Ю.А. Конечно.

МЕДЧЕДЧУК В.В. Давайте, да...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу визначатись, хто готовий підтримати другу пропозицію, запропоновану Віктором Володимировичем Медведчуком. Хто готовий?

БОЙКО Ю.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Зіновійовичу. я вибачаюсь, мені здається, ви двома руками голосуєте. З.

І, отже, третя пропозиція, яку вніс народний депутат Горбенко Руслан Олександрович.

ТКАЧЕНКО М.М. Третья какая, коротко еще, извиняюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разделить на три.

ГОРБЕНКО Р.О. Розділити пропозицію Віктора Володимировича на дві пропозиції.

БОЙКО Ю.А. Поддержать и направить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас поки 3, 4...

МЕДЧЕДЧУК В.В. Ні, окремо поставити на голосування.

РАБІНОВИЧ В.З. Так они ж две разные.

БОЙКО Ю.А. Це називається комплексний підхід. Давайте за Горбенко проголосуем, там... Давайте підтримаємо Горбенка і там все враховано.

МЕДЧЕДЧУК В.В. Ні, почекайте, всі розумієте, що запропоновано?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ГОРБЕНКО Р.О. По рейтингу перша пропозиція...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Володимирович, з урахувань... я поставив всі.
Немає до мене претензій? Всі три...

Ще раз, будь ласка, визначитись третю...

(Загальна дискусія)

Шановні колеги, нам потрібно прийняти рішення. З урахування того, що більшість голосів набрала перша пропозиція...

МЕДЧЕДЧУК В.В. А чого, почекайте, а третю ми що, голосували?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ще раз поставимо. Будь ласка, визначайтесь, хто готовий підтримати третю пропозицію Горбенка.

ГОРБЕНКО Р.О. Третя пропозиція. Перше голосування – це перше питання Дмитра Валерійовича, а друге питання – це підтримати. То перше питання вже підтримане, а друге питання – підтримати цю пропозицію, можемо проголосувати знову.

МЕДЧЕДЧУК В.В. О, підтримати цю пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто готовий... У нас ще не закінчилась третя... рейтингове голосування.

ГОРБЕНКО Р.О. Перша пропозиція проголосована – направити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто... 9.

(Загальна дискусія)

ГОРБЕНКО Р.О. А друге питання – це підтримати.

БОЙКО Ю.А. Комплексний підхід.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу визначатися, хто готовий проголосувати за третю пропозицію. 6.

Отже, більшість набрала перша пропозиція. Я її ставлю на голосування нашого комітету. Прошу підтримати і проголосувати.

Хто – за? Дякую. Рішення прийнято одногосно.

(Загальна дискусія)

Колеги, засідання нашого комітету оголошую закритим.